

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 7Csp/104/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320204140
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Tomášová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8320204140.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Tomášovou v právnej veci žalobcu: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. JUDr. Pavol Pospecha, advokát so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, proti žalovanému: G. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, XXX XX Y., o zaplatenie sumy 628,10 eur s prísl., takto

rozhodol:

Súd žalobu vo zvyšnej časti **z a m i e t a**.

Žalobcovi vo vzťahu k žalovanému **p r i z n á v a** náhradu trov konania v rozsahu **12 %** s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal dňa 17.12.2020 na tunajšom súde žalobu, ktorou žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 628,10 eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a s úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 628,10 eur od 10.06.2019 do zaplatenia tak, že táto zmluvná pokuta a tento úrok z omeškania spolu neprevýšia sumu 600,- eur a odo dňa, nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tejto zmluvnej pokuty a tohto úroku z omeškania dosiahne sumu 600,- eur je žalovaný povinný platiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 628,10 eur až do zaplatenia.

Podanie žaloby odôvodnil tým, že dňa 13.07.2018 uzatvoril so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 600,- eur. Poskytnutý úver sa žalovaný zaviazal splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach vo výške 21,97 eur, v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve. Celkovo bola žalovaný povinný zaplatiť sumu 790,92 eur.

Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním splátok. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s úhradou splátky č. 7 o viac ako tri mesiace, a to napriek predchádzajúcemu upozorneniu na uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, došlo k uplatneniu tzv. straty výhody splátok. V súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka došlo k uplatneniu tzv. sankcie straty výhody splátok dňa 09.06.2019, kedy bol žalovaný povinný uhradiť doposiaľ neuhradené splátky úveru. Nakoľko tak žalovaný nespravil, je od nasledujúceho dňa v omeškaní s úhradou dlžnej sumy. Celková suma dlhu žalovaného voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené na základe vyššie uvedených skutočností a predstavujú sumu 628,10 eur. Žalovaný do dňa vyhotovenia žaloby zaplatil len sumu 248,62 eur. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním jednotlivých splátok, a následne aj celej zosplatennej sumy, žalobca si uplatnil nárok na zmluvné pokuty podľa článku 8 ods. 8.1 zmluvy vo výške 0,04 % denne zo sumy 628,10 eur od 10.06.2019 do zaplatenia. Žalobca si popri nároku na zmluvné pokuty zo sumy omeškaných splátok uplatňuje aj úrok z omeškania tak, aby výška zmluvnej pokuty a úroku z omeškania neprevyšovala priemernú hodnotu ročnej percentuálnej

miery nákladov naposledy zverejnenú podľa zákona č. 129/2010 Z.z. pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Žalobca si preto uplatnil len časť zákonného úroku z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy nesplatennej časti istiny úveru a úrokov. Výška úrokovej sadzby úroku z omeškania predstavuje rozdiel medzi sumou súčtu maximálnych prípustných sankcií podľa nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a sumou uplatňovaných zmluvných pokút. Vzhľadom na uvedené si uplatnil úrok z omeškania 0,4 % ročne zo sumy 628,10 eur od 10.06.2019 do zaplatenia. Pokiaľ úrok z omeškania a zmluvná pokuta za omeškanie žalovaného so splácaním úveru spolu dosiahnu sumu poskytnutého úveru 600,- eur, odo dňa nasledujúceho po dosiahnutí tejto sumy si uplatňuje len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 628,10 eur do zaplatenia.

Žalovanému zaslal viacero písomných upomienok spolu s pokusom o zmier pred začatím súdneho. Žalovaný nereagoval na výzvy žalobcu, ako to vyplýva z Karty klienta - evidencie žalobcu o úhrade splátok. Okrem písomných upomienok bol žalovaný opakovane vyzvaný na splnenie jeho povinností, a to formou zaslania krátkych textových správ (sms správy), resp. pri telefonickom príp. osobnom kontakte. Napriek tomu zo strany žalovaného nedošlo k splneniu jeho záväzkov. V nadväznosti na zaslanie Pokusu o zmier pred začatím súdneho konania svojím právny zástupcom si uplatňuje voči žalovanému náhradu nákladov spočívajúcich v odmene za právnu službu poskytnutú v súvislosti s týmto písomným uplatnením nárokov voči žalovanému. Výška tejto náhrady zodpovedá sume tarifnej odmeny za jeden úkon právnej pomoci určenej podľa príslušných predpisov o odmenách a náhradách advokátov vo výške 43,82 eur a paušálnej náhrade advokátovi vo výške jedného režijného paušálu v sume 11,76 eur.

Žalovaný sa vo veci nevyjadril.

2. Tunajší súd rozsudkom č.k. 7Csp/104/2020-39 zo dňa 15.04.2021 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 351,38 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 351,38 eur od 10.06.2019 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu vo zvyšnej časti zamietol a žalobcovi voči žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 12 %.

Z listín zo spisu, ktoré súdu predložil žalobca, súd prvej inštancie zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 11.07.2018 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX a žalovanému na jej základe bol poskytnutý úver vo výške 600,- eur. Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú a to do splatnosti poslednej splátky. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť v 36 splátkach pri výške splátky 21,97 eura. Ročná úroková sadzba bola vo výške 18,92 %. Výška RPMN bola 20,56 %. 1. splátka bola splatná dňa 12.08.2018 a každá ďalšia k 12. dňu v mesiaci. Dátum splatnosti poslednej splátky bol 12.07.2021. Celková suma k zaplateniu bola 790,92 eura a celkové náklady boli 190,92 eura. Medzi zmluvnými stranami bola zároveň uzatvorená poisťovná zmluva - poisťenie schopnosti splácať úver. Výška dohodnutého poistného bola 7,80 eura mesačne a poistné bolo splatné spolu so splátkou úveru. V zmluve bolo tiež dohodnuté, že v prípade omeškania Dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti, alebo s úhradou platby náhrady poistného veriteľovi je Dlžník povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti o viac ako tri mesiace stali podľa článku 7. ods. 7.1. písm. a) tejto Zmluvy okamžite splatnými všetky záväzky Dlžníka podľa tejto Zmluvy, je Dlžník povinný zaplatiť aj zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t.j. 14,6 % p.a.) zo zosplatených záväzkov podľa odseku 7.1. tejto Zmluvy. Na sumu úveru 600,- eur žalovaný žalobcovi uhradil 248,62 eura.

Posudzujúc zistený skutkový stav na základe dôkazov predložených súdu žalobcom dospel súd prvej inštancie k záveru, že nebolo možné posúdiť skutočnosť, či žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy so žalovaným sa náležite zaoberal skúmaním jeho bonity keďže uvedené zo zmluvy o úvere ani z listinných dokladov predložených žalobcom spolu so žalobou nevyplýva. Nebolo preukázané či jeho príjem a nevyhnutné výdavky na živobytie by mu umožňovali plniť si povinnosti podľa úverovej zmluvy, t.j. splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami. V zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú uvedené žiadne údaje o žalovanom týkajúce sa jeho osobných a majetkových pomerov preukazujúce výšku jeho pravidelného príjmu a výdavkov za účelom posúdenia jeho možnosti a schopnosti poskytnutý úver splácať. Pre nepreukázanie toho, že by žalobca vôbec skúmal bonitu žalovaného, aby vyžadoval od žalovaného preukázanie skutočností týkajúcich sa jeho schopností predmetný úver splácať dospel súd prvej inštancie k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver je úverom bezúročným a bez poplatkov. Z

uvedeného dôvodu bol tak žalovaný na istine úveru povinný zaplatiť sumu 600,- eur, ktorá mu bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá, keďže zaplatil 248,62 eura, na istine je povinný zaplatiť ešte 351,38 eura. Pre omeškanie žalovaného s plnením peňažného záväzku žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške ako žalobca žiadal, t.j. 0,4 % ročne od 10.06.2019 do zaplatenia celej dlžnej sumy. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Len pre úplnosť súd uviedol, že zmluva bola v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Dohodnutá výška úrokovej sadzby bola 18,92 % ročne. Podľa štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch uzatvorených na dobu od 1 do 5 rokov v júli 2018 vtedy keď bola uzavretá v sadzbe 5,04 % ročne. Úroková sadzba úveru tak bola viac ako 100 % vyššia ako priemerná sadzba úrokov pri úveroch poskytnutých bankami v rovnakom období, čo podľa súdu prvej inštancie bolo v rozpore s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že pokiaľ sa žalobca domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 0,04 % denne z dlžnej sumy 628,10 eura od 10.06.2019 do zaplatenia, poukázal na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, konštatujúc, že dojednaná zmluvná pokuta bola ako neprijateľná zmluvná podmienka už vyhlásená niektorými súdmi. Žalobca má zákonnú povinnosť držať sa jej používania, preto žalobu v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty tak ako bola uplatnená, zamietol.

Pokiaľ žalobca žiadal sumu 55,58 eura ako náklady žalobcu spojené s mimosúdnym uplatnením pohľadávky, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca k žalobe pripojil pokus o zmier, ktorý bol zasielaný prostredníctvom Advokátskej kancelária JUDr. Andrey Cvikovej, s.r.o., avšak spolu so žalobou nepredložil súdu plnú moc pre túto advokátsku kanceláriu, čím nárok nepreukázal. Navyše tento úkon bol vykonaný pred začatím súdneho konania, preto nie je možné považovať ho za trovy konania. Žalobca navyše ani nepreukázal, že by bol pokus o zmier odoslaný, že by sa dostal do dispozície žalovaného. Preto súd aj v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a to voči zamietavému výroku, t.j. výroku II. a výroku o nároku na náhradu trov konania, t.j. výroku III. Uviedol, že čo sa týka záveru súdu o neskúmaní schopnosti žalovaného splácať úver, súd prvej inštancie vychádza z nepodložených záverov. Podľa žalobcu zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva povinnosť žalobcovi automaticky predložiť doklady preukazujúce postup podľa § 7 ods. 1, 3 zákona č. 129/2010 Z.z.. Pokiaľ mal súd akúkoľvek pochybnosť, potom v súlade s princípom objektívnosti a nestrannosti mohol žalobcu vyzvať na predloženie relevantných podkladov o tom či spomenutá povinnosť bola alebo nebola splnená. V prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzatvorená so žalovaným, bola žiadosť o poskytnutie úveru predložená v júli 2018 a jej súčasťou je analýza bonity. Správnosť a pravdivosť údajov získavaných od žalovaného bola potvrdená aj podpisom žalovaného. Získané údaje boli v rámci zákonných možností overené využitím údajov z databázy nebankového registra klientskych informácií, na stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, dopytom do databázy Sociálnej poisťovne, na stránkach, z ktorých je možné zistiť kontrolu zamestnávateľa aj kontrolu vyhlásených konkurzov. K týmto tvrdeným skutočnostiam v prílohe predložil dôkazy. Uviedol, že zamestnávateľ žalovaného PRORSUM Slovakia, s.r.o. deklaroval výšku príjmu žalovaného 570,- eur, ktorá bola preverená prostredníctvom Sociálnej poisťovne, žalovaný mal celkové výdavky 205,07 eura, jeho celková výška záväzkov bola 395,07 eura, minimálne životné výdavky 205,07 eura, iné splátky pôžičiek a úverov 169,- eur a 3 % úverový rámec 21,- eur. Z uvedeného je tak zrejmé, že voľné zdroje žalovaného, ako rozdiel medzi príjmom a výdavkami, predstavujú sumu 174,93 eura.

Pokiaľ súd prvej inštancie uviedol, že dohodnutá úroková sadzba bola neprimeraná, poukázal na to, že zo žiadnej právnej normy týkajúcej sa spotrebiteľských úverových zmlúv nevyplýva, že by sa výška úrokovej sadzby mala riadiť priemernou úrokovou sadzbou bánk. V tejto súvislosti poukázal na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia zmluvy, v ktorom je odkaz na najvyššiu možnú odplatu, ktorá vyplýva z nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. V druhom štvrtroku 2018 boli úrokové miery úverov od 1 do 5 rokov 14,54 %, teda dvojnásobok ročnej percentuálnej miery nákladov predstavovala v čase uzavretia zmluvy 29,08 %, v zmluve je uvedená úroková sadzba 18,92 %, RPMN 20,56 %, keďže ani výška úrokovej sadzby podľa zmluvy ani RPMN, ktorá zahŕňa všetky náklady spotrebiteľa spojené s úverom, teda úrok, poplatky a rôzne iné náklady, nepresahujú uvedený dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, nemôže byť úrok v zmluve ani v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca taktiež uviedol, že zákon neobmedzuje sankcie voči spotrebiteľovi za omeškanie, len zákonný úrok z omeškania podľa § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka. Sankcie za omeškanie s plnením

záväzku spotrebiteľa nemôžu byť vyššie ako ustanoví vykonávací predpis, ktorým je nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.. Uplatnený nárok na zmluvnú sankciu v zmysle tohto právneho predpisu a výslovnej úpravy môže dosiahnuť trojnásobok úrokovej sadzby úroku z omeškania, v čase uzavretia zmluvy bol úrok z omeškania 5,05 % ročne, zákonodarca právne aproboval a predpokladal situáciu, že sankcie za omeškание môžu dosiahnuť trojnásobok úrokovej sadzby úroku z omeškania, t.j. v tomto prípade 15 %, zmluvná pokuta je 0,04 % denne čiže 14,6 % ročne.

4. Odvolací súd rozsudkom č.k. XCoCsp/XX/XXXX-XX zo dňa 29.06.2021 potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu v časti zamietavého výroku, ktorým bol zamietnutý nárok na zaplatenie sumy titulom nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky. Vo zvyšku zamietavého výroku a v súvisiacom výroku o nároku na náhradu trov konania prvoinštančný rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zo spisu nevyplýva to, že by súd prvej inštancie, ak mal pochybnosti o zisťovaní bonity žalovaného, resp. ak mal za to, že je potrebné preukázať či žalobca údaje o osobných príjmových a výdavkových pomeroch žalovaného preveroval, že by vyzval žalobcu na predloženie listinných alebo iných dôkazov svedčiacich o splnení povinnosti veriteľa ako mu ich ukladá § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.. V dôsledku uvedeného nie je tak možné dospieť k záveru, že rozhodnutie, ku ktorému došiel, vychádza zo skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov. Bez akýchkoľvek pochybností je jednou z povinností veriteľa poskytujúceho úvery spotrebiteľom povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, čím sa sleduje nielen ochrana spotrebiteľa pred jeho možným nezodpovedným vstupovaním do záväzkových vzťahov a s tým súvisiacimi negatívnymi dôsledkami, ale sekundárne aj ochrana veriteľa či už pred stratou možnosti žiadať jednorazové splatenie úveru pri porušení povinnosti dlžníka alebo pred stratou nároku na cenu poskytnutého úveru, ktorou sú v zmluve dohodnuté úroky.

Uviedol, že súd prvej inštancie bez toho aby dal žalobcovi možnosť procesným spôsobom postupovať, založil názor na bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru na ničím nepodložených úvahách. Jeho rozhodnutie tým nie je ani preskúmateľné, čo je v rozpore so zásadou spravodlivého procesu. Pokiaľ mal za to, že v zmluve nie sú uvedené údaje o príjmových a výdavkových pomeroch žalovaného, nie je taktiež zrejmé z akého právneho predpisu má táto povinnosť uvádzať údaje o príjme a výdavkoch dlžníka v zmluve vyplývať.

Okrem prioritného dôvodu, pre ktorý mal byť úver bezúročným a bezpoplatkovým, ktorý mal vychádzať z úvahy súdu, že žalobca neskúmal bonitu spotrebiteľa, mal súd prvej inštancie tiež za to, že úroková sadzba, ktorá bola v zmluve dohodnutá je úrokovou sadzbou, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v čase uzatvorenia zmluvy platilo ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytovaní peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. V rozsudku súdu prvej inštancie absentuje právne posúdenie dohodnutej úrokovej sadzby v zmysle tohto zákonného ustanovenia. Súd sa ním vôbec nezaoberal a nezaoberal sa ani nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. platným a účinným v čase vzniku zmluvy, na čo poukázal aj žalobca v odvolaní. Je tak zrejmé, že zistený skutkový stav nemohol aj v tomto zmysle správne právne posúdiť. Uvedené sa týka aj nároku na zmluvnú pokutu, ktorá je sankciou, pričom maximálne možná výška sankcie dojednaných v spotrebiteľskej zmluve je taktiež upravená zákonom, § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý odkazuje na vykonávací predpis, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., § 3a ods. 1. Z rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že predmetným zákonným ustanovením, § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka ani § 3a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. sa súd prvej inštancie taktiež nezaoberal. V dôvodoch rozsudku nie je ani odkaz na tieto ustanovenia právnych predpisov.

Súdu prvej inštancie uložil aby v priebehu ďalšieho konania vec opätovne prejednal, vyhodnotil, či žalobca posúdil pred poskytnutím úveru bonitu žalovaného, či dohodnutá úroková sadzba v zmysle odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov prevyšuje odplatu tak, ako bola v čase vzniku zmluvy definovaná v ustanovení § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Uložil zaoberať sa aj maximálne možnou výškou sankcií, ktoré by mal žalovaný zaplatiť ako sankciu pri omeškaní, ktorá bola dohodnutá v zmluve

a uviedol, že v novom rozhodnutí rozhodne tunajší súd má opätovne rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov konania.

5. Súd riadiac sa pokynmi odvolacieho a jeho vysloveným názorom vec opätovne prejednal a posúdil. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami a to Zmluvou o spotrebiteľskom úvere, prežalobnou upomienkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, výpisom z účtu žalovaného, výpoveďou žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav:

6. Strany sporu uzatvorili dňa 11.07.2018 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX a žalovanému na jej základe bol poskytnutý úver vo výške 600,- eur. Zmluva bola uzatvorená na dobu určitú a to do splatnosti poslednej splátky. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť v 36 splátkach pri výške splátky 21,97 eur. Ročná úroková sadzba bola vo výške 18,92 %. Výška RPMN bola 20,56 %. 1. splátka bola splatná dňa 12.08.2018 a každá ďalšia k 12. dňu v mesiaci. Dátum splatnosti poslednej splátky bol 12.07.2021. Celková suma k zaplateniu bola 790,92 eur a celkové náklady boli 190,92 eur. Medzi zmluvnými stranami bola zároveň uzatvorená poisťovná zmluva - poisťovanie schopnosti splácať úver. Výška dohodnutého poisťového bola 7,80 eur mesačne a poisťné bolo splatné spolu so splátkou úveru.

Podľa článku 8. bodu 8.1. zmluvy o spotrebiteľskom úvere: „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti, alebo s úhradou platby náhrady poisťového veriteľovi je Dlžník povinný zaplatiť Veriteľovi zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t. j. 14,6 % p. a.). Ak sa z dôvodu omeškania Dlžníka s úhradou mesačnej splátky úveru alebo úrokov alebo jej časti o viac ako tri mesiace stali podľa článku 7. ods. 7.1. písm. a) tejto Zmluvy okamžite splatnými všetky záväzky Dlžníka podľa tejto Zmluvy, je Dlžník povinný zaplatiť aj zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % dlžnej sumy za každý deň omeškania (t. j. 14,6 % p. a.) zo zosplatených záväzkov podľa odseku 7.1. tejto Zmluvy.

7. Oznámením zo dňa 28.04.2019 žalobca žalovaného informoval o tom, že dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz pre omeškanie s úhradou splátok č. 7, 8 a 9 vo výške 89,31 eur.

8. Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovanému dňa 13.07.2018 bola vyplatená suma 600,- eur a žalovaný na splátkach úveru uhradil celkovo finančné prostriedky vo výške 248,62 eur.

9. Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že zmluva bola uzatvorená cez internet. Pred uzatvorením zmluvy predložil žalobcovi občiansky preukaz, tri výplatné pásky a výpis z účtu. Žalobca neskúmal jeho výdavky a ani od neho nepožadoval žiadne doklady. Nepamätá si, aby pokiaľ sa jedná o výšku jeho výdavkov, aby žalobcovi uviedol sumu 205,- eur. So žalobcom to nebola prvá zmluva, ktorú uzatvoril. Bola to druhá alebo tretia zmluva. Nikdy však od neho žalobca nežiadal preukázanie jeho výdavkov za účelom posúdenia jeho schopnosti úvery splácať. Pokiaľ sa jedná o dojednaný nárok na zmluvnú pokutu uviedol, že nevie, aby s ním bola osobitne vyjednaná. Zo strany žalobcu mu bol predložený štôp papierov, nemal možnosť ich dôsledne preveriť a preskúmať. Zo strany žalobcu individuálne o tom, že súčasťou zmluvných dojednaní je aj nárok na zmluvnú pokutu, upovedomený nebol.

10. Podľa § 261 ods. 6, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky

vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

11. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov platného a účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

Podľa § 7 ods. 1 citovaného Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,
- d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

- f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

Podľa § 11 ods.1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e) g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c), alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,
- f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

12. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

13. Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

14. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia č.87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 1 ods. 1 nariadenia, odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 1a ods. 1 nariadenia, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

Podľa § 1a ods. 4 nariadenia, najvyššia prípustná výška odplaty sa posudzuje podľa pravidiel uvedených v odsekoch 1 až 3 ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy, ktorej predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi.

15. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o úvere, pričom táto zmluva je zároveň zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje

všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Na základe zmluvy o úvere, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 600,- eur, ktorý sa zaviazal splatiť formou pravidelných mesačných splátok vo výške 21,97 eur pri počte splátok 36. Žalovaný titulom splatenia pôžičky uhradil finančné prostriedky vo výške 248,62 eur.

16. Uzatvorená zmluva o úvere je zároveň zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch; uzavretá úverová zmluva nie je vylúčená z pôsobnosti citovaného zákona (§1 ods. 2 zákona). Žalobca je právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaný je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

17. „Povinnosť soudu zkoumat, zda úvěrující prověřil úvěruschopnost budoucího dlužníka (sp. zn. III. ÚS 4129/18 ze dne 26. února 2019). Nezkoumá-li obecný soud, zda úvěrující při poskytnutí spotřebitelského úvěru prověřil schopnost úvěrovaného plánovaný úvěr splatit, zasáhne tím do základního práva spotřebitele na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“

18. Riadiac sa pokynmi odvolacieho súdu bol žalobca vyzvaný na preukázanie splnenia povinnosti skúmania bonity žalovaného pre uzatvorením spotrebiteľskej zmluvy.

Žalobca mal preukázanú výšku príjmu žalovaného a to z predloženého potvrdenia zamestnávateľa, pričom výška mesačného príjmu žalovaného bola cca 570,- eur. Bonitu žalovaného skúmal z údajov z databázy NRKI, overením dokladu totožnosti, dopytom na Sociálnej poisťovni, výškou príjmu, zo stránok orsr, zrsrc, finstat, dlžnik.sk. Pokiaľ sa jedná o skúmanie bonity na uvedených stránkach, žalobca žiadne doklady o tom nepredložil, teda neosvedčil, že takýmto postupom overoval bonitu žalovaného.

Žalobca predložil výpis z NRKI datovaný zo dňa 10.07.2018 a z neho vyplýva, že celkovo žalovaný uzatvoril 8 splátkových zmlúv - 5 sú zmluvy existujúce, 2 zmluvy sú ukončené, 1 zmluva je UP. Zostatková hodnota úverov bola 4 050,- eur a výška mesačnej splátky týchto úverov bola 242,- eur. Vo výpise uvedené, že maximálny počet mesiacov po splatnosti je 9. Žalovanému bola poskytnutá aj úverová karta s úverovým rámcom 700,- eur, pričom zmluva je existujúca a výška mesačnej splátky bola 37,- eur. Z uvedeného výpisu teda vyplýva, že žalovaný v čase preverovania jeho bonity žalobcom mal uzatvorených viacero úverových zmlúv, pričom výška splátok predstavovala mesačne sumu 279,- eur. Žalovaný bol v tom čase v omeškani s úhradou po dobu max. 9 mesiacov.

Žalobca v ďalšom uviedol, že výška ním zistených záväzkov žalovaného bola 395,07 eur - 205,07 eur (minimálne životné výdavky) + 199,- eur (splátky podľa NRKI), + 21,- eur (3% úverový rámeč). Matematicky nesprávne sčítané. Celková suma záväzkov bola 425,07 eur a nie 395,07 eur.

Súd nemal za preukázané, žeby žalobca skúmal rodinný stav žalovaného, celkový objem jeho výdavkov. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databázy Sociálnej poisťovne a NRKI nie je dostatočné. Záväzky žalovaného nemuseli vyplývať iba z týchto verejných databáz. Spotrebiteľ je síce povinný poskytnúť veriteľovi úplné a pravdivé údaje, to však veriteľa nezbavuje povinnosti poskytnuté údaje preveriť. Údajne žalovaný žalobcovi oznámil celkové výdavky 205,07 eur, avšak táto skutočnosť nevyplýva zo žiadnych dokladov predložených žalobcom a nie je ani zrejmé, o aké výdavky sa jedná. Žalovaný vo svojej výpovedi poprel, žeby takýto údaj žalobcovi poskytol, takisto poprel, aby žalobca akýmkoľvek spôsobom skúmal jeho pravidelné mesačné výdavky.

Pokiaľ sa jedná o doklad predložený žalobcom - Prehľad odpovedí - datovaný z 13.07.2018, súd na neho neprihliadal. Zmluva medzi stranami sporu bola uzatvorená 11.07.2018, teda tento doklad bol vypracovaný ex post, teda po uzatvorení spotrebiteľskej zmluvy.

Nebolo preukázané, či príjem žalovaného a nevyhnutné výdavky na živobytie by mu umožňovali plniť si povinnosti podľa úverovej zmluvy, t. j. splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami. V zmluve o spotrebiteľskom úvere nie sú uvedené žiadne údaje o žalovanou týkajúce sa jeho osobných pomerov, pravidelných mesačných výdavkov za účelom posúdenia jeho možnosti a schopnosti poskytnutý úver splácať.

V zmysle platného a účinného ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, v čase uzavretia zmluvy bol veriteľ povinný s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver a zobrať do úvahy dobu poskytnutia úveru, jeho výšku, príjem aj účel spotrebiteľského úveru. Z uvedeného ustanovenia nepochybne vyplýva, že pokiaľ má veriteľ povinnosť odborne postupovať pri posudzovaní schopnosti splácať úver, musí mu byť zrejmý a známy nielen príjem žiadateľa o úver, ale zároveň aj jeho výdavky, inak nie je možné objektívne posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak, ako na to správne poukazoval žalovaný v rámci svojej procesnej obrany. Ako bolo uvedené vyššie, už len pri zisťovaní príjmu žalovaného podľa odvolacieho súdu nebola dodržaná ani elementárna opatrnosť právneho predchodcu žalobcu pri preukazovaní údajov o príjme žalovaného za účelom reálneho posúdenia jeho schopnosti splácať úver. Formálne a alibistické preklopenie údaju z daňového priznania o výške príjmu (bez zohľadnenia výdavkov a ostatných nákladov pri podnikaní), bez akéhokoľvek zohľadnenia reálnosti disponovania s výškou príjmu uvedenou v daňovom priznaní, navyše pokiaľ základ dane v zmluve sa nezhoduje ani s predĺženými dokladmi, nie je možné považovať za odbornú starostlivosť právneho predchodcu žalobcu pri posudzovaní spôsobilosti žalovaného splácať úver.

Súd dospel k záveru, že žalobca hrubým spôsobom porušil svoju povinnosť vyplývajúcu mu z ustanovenia 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch.

19. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka sa aj Súdny dvor EÚ uvedeným zaoberal (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53).

Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať.

Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii.

Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (tj. konkrétne

príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektoorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

Podľa rozsudku KS v R. sp. zn. XXCo/XX/XXXX - V súvislosti so zisťovaním bonity spotrebiteľa odvolací súd poukazuje na doplňujúci návrh, ktorým sa mení a dopĺňa Zákon č. 129/2010 Z.Z. v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zámer finančného sprostredkovateľa je často presvedčiť nebonitného klienta, ktorý má problémy s kontrolou vlastných finančných tokov a hospodárením, aby pristúpil na úver, u ktorého je v mnohých prípadoch zjavné, že ho spotrebiteľ nebude vedieť splácať. Finančný sprostredkovateľ je motivovaný zanedbať povinnosť skúmania spotrebiteľovej schopnosti splácať úver vidinou peňažnej prémie za sprostredkovanie a subjekt poskytujúci úver si je vedomý, že v prípade neschopnosti splácať majetok môže siahnuť za pomoci štátneho donútenia na majetkové hodnoty dlžníka, napríklad obydlie. Prípadný argument zo strany veriteľa, že exekúcia majetku u nebonitných klientom je prirodzeným následkom nedodržania povinnosti splácať úver neobstojí. Je tak z dôvodu, že v prípade hrubého porušenia povinnosti skúmať spotrebiteľovu schopnosť splácať úver veriteľom z dôvodu vidiny majetkových hodnôt spotrebiteľa vstupuje veriteľ do zmluvného vzťahu v zlej viere (malé fide), keďže si je dopredu vedomý toho, že spotrebiteľ pri svojej úrovni bonity s veľkou pravdepodobnosťou nebude môcť splácať úver. Veriteľ si je teda vedomý faktu, že hlavnou časťou zmluvného plnenia, ktorú od spotrebiteľa obdrží nebudú splátky úveru, ale poplatky za omeškanie platieb a uspokojenie z majetkových hodnôt spotrebiteľa v dôsledku spotrebiteľovej platobnej neschopnosti. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch možno považovať povrchné skúmanie schopnosti splácať úver bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa v rozpore s odbornou starostlivosťou alebo účelové použitie dokladov o platobnej schopnosti spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej bonity spotrebiteľa, ako tomu v skutočnosti je, aby mu bol poskytnutý väčší úver, ako je schopný splácať. Keďže žalobca súdu žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity dlžníka žalobca nepostupoval (nezaujímali ho skutočné výdavky žalovaného a ich preukázanie a to, či po ich úhrade má dostatočnú finančnú rezervu na splácanie úveru a nevykonal ani lustráciu v prístupných registroch). V zmluve sa síce uvádza, že žalovaný má príjem 380,00 € a výdavky 0,00 € ale tieto údaje neboli doložené žiadnymi dokladmi.“

Krajský súd v R. vo svojom rozhodnutí sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa 28.05.2020 uviedol: „ Žalobca v konaní na súde prvej inštancie ako aj v podanom odvolaní poukázal na to, že pri skúmaní bonity vychádzal jednak zo Žiadosti o poskytnutie spotrebného úveru, reportu J. poisťovne a z B. reportu, avšak z týchto listín žalobca nemohol úplne zistiť finančnú situáciu na strane žalovaných. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uvádza, že z uvedených listín a registrov nemohol žalobca ako veriteľ zistiť celkovú finančnú situáciu žalovaných, teda takýto postup žalobcu nemožno považovať za skúmanie bonity. Odvolací súd uvádza, že v prípade, ak by aj uvedené konanie žalobcu považoval za skúmanie bonity žalovaných, toto konanie by nebolo možné považovať za náležité skúmanie bonity s odbornou starostlivosťou, pretože bez toho, aby žalobca skúmal aj iné aspekty a okolnosti na strane žalovaných, ako napr. ich celkovú zadlženosť, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky, výdavky na zabezpečovanie ubytovania, stravy, atď., teda žalobca si nemohol utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaných potrebnej pre posúdenie ich schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z uvedeného teda možno konštatovať správny záver súdu prvej inštancie o nesplnení si povinnosti žalobcom o nepreukázaní odbornej starostlivosti posúdenia schopnosti žalovaných splácať úver. Odvolací súd záverom poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti ustanovenej v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa.“

V tomto smere súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v R. sp. zn. XCoCsp/XX/XXXX zo dňa 23.09.2020, Krajského súdu v U. U. sp. zn. XXCoCsp/XX/XXXX zo dňa 23.09.2021.

20. Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že poskytnutý spotrebiteľský úver formou pôžičky je potrebné podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch považovať za bezúročný a bez poplatkov.

21. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého spotrebiteľského úveru žalovanému, tak ako to súd vyššie konšatoval, žalovaný bol tak na istine úveru povinný zaplatiť sumu 600,- eur, teda

sumu, ktorá mu bola zo strany veriteľa reálne poskytnutá. Žalovaný už pôžičku splatil čo do výšky 248,62 eur, teda na istine už je ešte povinný zaplatiť sumu 351,38 eur.

Súd preto žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 351,38 eur.

22. Žalovaný sa s plnením peňažného záväzku dostal do omeškania, preto súd žalovaného zaviazal aj na zaplatenie úroku z omeškania vo výške požadovanej žalobcom, t.j. 0,4 % ročne odo dňa 10.06.2019 do zaplatenia celej dlžnej sumy. Súd poukazuje, že v zmysle § 216 Civilného sporového poriadku nemohol priznať žalobcovi viac ako si žalobou uplatnil, preto mu priznal len úrok z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 351,38 eur až do jej zaplatenia. Až odo dňa, nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma úroku z omeškania dosiahne sumu 351,38 eur bude žalovaný povinný platiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy.

Vo zvyšnej časti, pokiaľ sa jedná o uplatnený nárok na zaplatenie dlžnej sumy, úrokov z úveru a úroku z omeškania, súd preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

23. Súd pre úplnosť poukazuje, že zmluva o úvere v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby je neplatná a to aj pre rozpor daného dojednania s dobrými mravmi.

24. V čase uzavretia zmluvy o úvere dňa 11.07.2018 ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka určilo zákonným spôsobom výšku odplaty s odkazom na najvyššiu prípustnú odplatu podľa vykonávacieho predpisu. Týmto bolo Nariadenie č. 87/1995 Z. z., ktoré v § 1a stanovilo najvyššiu prípustnú odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške dvojnásobku priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) podľa § 1 ods. 4 tohto Nariadenia. § 1 ods. 1 Nariadenia č. 87/1995 Z.z. definoval odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov tak, že ju tvorí úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenie alebo náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené z poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Najvyššia prípustná výška tejto odplaty sa posudzuje podľa priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov zverejnenej podľa osobitného predpisu, naposledy v čase predchádzajúcim uzavretiu spotrebiteľskej zmluvy (§ 1 ods. 4 Nariadenia č. 87/1995 Z. z.). Samotná výška odplaty je podľa § 1a ods.1 Nariadenia určená maximálne do výšky dvojnásobku priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 Nariadenia pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne.

Z uvedeného potom vyplýva, že v čase uzavretia zmluvy úrok za poskytnutie úveru tvoril jednu zložku z odplaty, ktorú zákon posudzuje ako celkový súhrn tých nárokov veriteľa, ktoré v súvislosti s poskytnutím úveru vyžaduje od spotrebiteľa zaplatiť. Znamená to, že úrok za poskytnutie úveru tvorí súčasť dohodnutej odplaty, ktorej maximálna výška je stanovená právnym predpisom ako dvojnásobok priemernej RPMN, a teda najvyššia prípustná výška odplaty sa určuje podľa priemernej hodnoty RPMN spôsobom určeným v citovaných ustanoveniach. Uvedený spôsob určenia najvyššej prípustnej výšky odplaty, a to odkazom na príslušnú priemernú RPMN (a jej dvojnásobok) je logický, pretože práve RPMN je údajom, ktorý poskytuje veriteľovi údaje o „cene“ poskytnutého úveru pri zohľadnení všetkých nákladov spotrebiteľa pri uhrádzaní poskytnutého spotrebiteľského úveru. Jednou zo zložiek odplaty je aj úrok za poskytnutie úveru. Znamená to, že v čase uzavretia zmluvy právny poriadok mal špeciálnu úpravu na posudzovanie výšky odplaty (a v nej zahrnutého úroku za poskytnutie úveru) s odkazom na dvojnásobok priemernej RPMN.

Najvyššia prípustná výška odplaty pri spotrebiteľských úveroch uzatvorených na dobu od 1 do 5 rokov v čase uzatvorenia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy bola 20,68 % ročne (http://www.fininfo.sk/_img/DocumentsWin2008test/Maxim%C3%A1lna%20Odplata%201Q%202018.pdf). Výška odplaty podľa zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu bola 20,56 % a bola zhodná s výškou RPMN 20,56 %. Výška odplaty predmetného spotrebiteľského úveru tak neprevýšila najvyššiu prípustnú mieru odplaty.

25. Odplata - je vyjadrením skutočnej ceny spotrebiteľského úveru zahŕňajúcej nie len úrok z úveru, ale aj všetky poplatky a akékoľvek náklady účtované veriteľom spotrebiteľovi v súvislosti s poskytnutím úveru. Tieto náklady predstavujú RPMN. Je to pojem širší ako pojem úrok.

Úrok - je peňažná čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi za poskytnutie finančných prostriedkov, na základe dohody s veriteľom za určitý čas. Predstavuje percentuálnu mieru bežného úročenia istiny úveru za obdobie na ktoré sa vzťahuje.

Podľa názoru súdu, posudzovanie úrokovej sadzby úveru nestratilo svoje opodstatnenie ani za existencie právnej úpravy podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z. Predmetné ustanovenia nevylučujú posúdenie výšky úrokovej sadzby úveru s dobrými mravmi. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v U. U. sp. zn. XXCo/XXX/XXXX, sp. zn. XXCoCsp/XX/XXXX, Krajského súdu v U. sp. zn. XCoCsp/XX/XXXX, Okresného súdu T. Q. W. sp. zn. XCsp/XXX/XXXX.

26. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. S neprimeranými úrokmi vo výške 17,70 % ročne pri prípustnej celkovej výške odplaty podľa podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal vo svojom rozhodnutí aj Krajský súd v R. vo veci sp.zn. XCoCsp/XX/XXXX zo dňa 24.06.2021 a uviedol: „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 17,70 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2018 pri úveroch od 1 do 5 rokov vo výške 5,26 % ročne o viac ako trojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednaní o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).“

Krajský súd v R. vo svojom rozhodnutí sp. zn. XCoCsp/XX/XXXX zo dňa 12.10.2021 uviedol: „ So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti má odvolací súd za to, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy zo dňa 09.10.2014, ktorá je predmetom sporu vyvstávajú vážne pochybnosti o výške úrokovej sadzby uvedenej v zmluve. K námietke žalobcu, že celková výška odplaty je vyjadrená prostredníctvom RPMN, pričom dohodnutá RPMN v predmetnej zmluve je vo výške, ktorá je nižšia ako priemerná hodnota RPMN pre úvery vo výške 3.500,- eur so splatnosťou od 1. do 5. rokov zverejnená naposledy v čase uzavretia úverovej zmluvy Ministerstvom financií Slovenskej republiky, odvolací súd uvádza, že každú náležitosť spotrebiteľskej zmluvy je nevyhnutné posúdiť samostatne, teda tak výšku úroku, ako aj výšku RPMN. Z uvedeného dôvodu nemožno konštatovať, že v prípade, ak úroková sadzba niekoľkonásobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu úverov poskytovaných v rovnakom období, avšak hodnota RPMN nie je v rozpore so zákonom, je poskytnutý úver v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ktorých obsah nemôže ovplyvniť, je postavený do situácie, kedy môže vopred naformulovanú zmluvu buď prijať alebo odmietnuť. Údaj RPMN má slúžiť na preukázanie výšky dodatočných nákladov, ktoré navýšia konečnú sumu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť dodávateľovi, jedná sa o poplatky za vedenie úverového účtu, poplatok za obstaranie úveru, povinné poistenie a iné dodávateľom naformulované poplatky. Dohodnutý úrok v úverovej zmluve predstavuje odplatu veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi a obmedzenie veriteľa v nakladaní s vlastnými prostriedkami. Odvolací súd sa preto nestotožnil s právnou argumentáciou žalobcu, že v prípade, ak dodatočné poplatky spojené s úverom neprevyšujú hodnotu priemernej RPMN, v tom prípade môže byť dohodnutá odmena za poskytnutie úveru, vo forme úrokov, niekoľkonásobne vyššia ako sú jej priemerné hodnoty. Ak dodávateľ teda poskytuje spotrebiteľovi služby spojené s poskytnutím úveru, s vedením úverového účtu, prípadne iné služby bezodplatne, teda ich výška nie je dohodnutá v úverovej zmluve, nemôže následne tieto platby pretransformovať do výšky úroku. Na základe uvedeného je zrejmé, že v prípade úroku a hodnoty RPMN sa jedná o odlišné právne inštitúty, ktoré je nevyhnutné posudzovať samostatne. Zmluvná podmienka v zmluve o pôžičke zo dňa 09.10.2014 - dojednanie úrokov vo výške 25 % (podľa Národnej banky Slovenska pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci október 2014 pri úveroch od 1. do 5. rokov bola priemerná úroková miera obchodných bánk na úrovni 10,66 % ročne), nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, pretože viac ako

dvojnásobne prekračuje priemernú úrokovú mieru. Oprávňuje dodávateľa na neprimerane vysoké plnenie, a preto je v zmysle generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov neprijateľná, lebo v zmluve dohodnutá výška úrokov odporuje dobrým mravom. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi len sumu vo výške rozdielu sumy poskytnutej formou pôžičky (3.500 eur) a sumou, ktorú žalovaná uhradila veriteľovi formou splátok za túto pôžičku (2.833,88 eur), t. j. sumu 666,12 eur, lebo žalovaná sa úspešne domohla na súde bezúročnosti zmluvy o pôžičke.“

27. V danej právnej veci v období 07/2018 priemerná výška úrokových sadzieb v bankách pri úveroch od 1 do 5 rokov bola 5,04 % ročne. Výška úrokovej sadzby dohodnutá medzi stranami konania bola 18,92 % ročne, čo je viac ako 3 násobok priemernej ročnej úrokovej sadzby. Súd takéto dojednanie posúdil ako rozporné s dobrými mravmi a preto neplatné.

Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

28. Dobrými mravmi (bonimores), ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel chovania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú.

Dohodnuté úroky sú odplatou za užívanie poskytnutie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi nemá vplyv, že táto bola dobrovoľne dohodnutá. V súlade s dobrými mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. XM O. zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom.“

Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

29. Žalobca sa ďalej domáhal zaplata zmluvnej pokuty vo výške 0,04 % denne zo sumy 628,10 eur od 10.06.2019 do zaplata. Tu súd poukazuje na ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

V prípade vyššie uvedenej dojednanej zmluvnej pokuty (čl. 8., bod 8.1. zmluvy o spotrebiteľskom úvere) ide o dojednanie, ktoré už bolo predtým súdom vyhlásené za neprijateľnú podmienku. Súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu N. sp. zn. XXCsp/XX/XXXX zo dňa 10.05.2017 potvrdený rozsudkom Krajského súdu v X. sp. zn. XCo/XXX/XXXX zo dňa 10.04.2018, rozsudok Okresného súdu Y. sp. zn. XCsp/XXX/XXXX zo dňa 03.10.2017, rozsudok Okresného súdu Y. Q. T. sp. zn. XCsp/XXX/XXXX zo dňa 12.12.2016, rozsudok Okresného súdu R.Y. U. sp. zn. XCspXX/XXXX zo dňa 21.06.2017 potvrdený rozsudkom Krajského súdu W. sp. zn. XCoXXX/XXXX zo dňa 21.06.2018.

Na základe uvedeného mal žalobca v poukazom na ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka povinnosť zdržať sa používania takejto zmluvnej podmienky do budúca voči všetkým ďalším spotrebiteľom. Pretože uvedená podmienka bola vyhlásená za absolútne neplatnú skoršími, v čase uzatvorenia posudzovanej zmluvy o úvere aj právoplatnými rozhodnutiami súdov v množstve iných sporov totožného dodávateľa voči spotrebiteľom, je tak zrejmé, že dodávateľ - žalobca si zákonnú povinnosť zdržať sa používania súdmi vyhlásenej absolútne neplatnej zmluvnej podmienky do budúca voči všetkým ďalším spotrebiteľom celkom zjavne nesplnil a súd nemohol priznať žalobcovi nárok z nej vyodený.

30. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu, a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (čl. 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Právny predchodca žalobcu ako osoba podnikajúca na trhu elektronických komunikácií má odbornú prevahu nad spotrebiteľmi, ktorým svoje služby poskytuje, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k spotrebiteľom sa bude správať s náležitou odbornou starostlivosťou.

V danej právnej veci súd nemal ani za preukázané, aby nárok žalobcu na zmluvnú pokutu dojednaný v rámci úverovej zmluvy, ktorá je typickou formulárovou zmluvou, bol individuálne dojednaný. Táto zmluvná podmienka je súčasťou zmluvy a je dojednaná v článku 8. bodu 8.1. zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že nemal vedomosť o tom, že súčasťou zmluvných podmienok je aj nárok žalobcu na zaplata zmluvnej pokuty pre prípad jeho omeškania so splácaním úveru, nebol o tom zo strany žalobcu ani inak upovedomený.

31. Z uvedených dôvodov súd žalobu v časti o zaplata zmluvnej pokuty vo výške 0,04 % denne zo sumy 628,10 eur od 10.06.2019 do zaplata zamietol.

32. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade súd žalobe vyhovel čo do uplatneného nároku žalobcu na zaplatenie sumy 351,38 eur s prísl. a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Úspech žalobcu v konaní tak predstavuje 56 % a úspech žalovaného predstavuje 44 %.

Súd v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami preto priznal žalobcovi nárok na pomernú náhradu trov konania v rozsahu 12 % (56 % - 44 %) s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.